

Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus

ÅRSBERETNING OG REGNSKAP 2020

FOR

Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus

STYRETS VURDERING AV ARBEIDSÅRET

2020 har vært et merkelig år. Koronapandemien har avbrutt all normal virksomhet og har gitt oss både en advarsel om hvor sårbare vi er – og avhengige av naturen – og samtidig er det tent et håp om at folk vil forstå at natur- og miljøødeleggelsene må stoppes.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) sin virksomhet har vært sterkt berørt av pandemien. Årsmøtet måtte utsettes. Det meste av møter og aktiviteter måtte avlyses. Mye av virksomheten er flyttet over på digitale plattformer. Likevel må vi kunne si at NOA har vært lite rammet, sammenliknet med andre organisasjoner. Med en god økonomi har det naturvern faglige arbeidet kunnet fortsette nesten for fullt.

To hovedsaker fra 2020 gir en tydelig kurs for videre arbeid:

- Under overskriften «Når vern ikke lenger er nok» summerte vi i november opp 30 års arbeid for Marka-naturen, og la fram forslag til en samlet plan for vern og restaurering av naturen i de nordre delene av Marka. I tillegg til en oppsummering av den store lokalkunnskapen som NOA besitter om naturverdiene i Marka, har viktig underlag for planen vært arbeidet med en grundig oppsummering og analyse av hogstaktiviteten i Marka de siste fire årene, samt NOAs forslag til en landskapsøkologisk korridor mellom de store naturverdiene i det indre av Marka og kommuneskogene i Oslo, som ønskes restaurert. Denne dokumentasjonen vil i tiden som kommer danne et solid fundament for det videre arbeidet for Markanaturen, i det vi går inn i FNs tiår for restaurering av natur.
- Opplegget for en betydelig NOA-suksess er også lagt gjennom et banebrytende skoleprosjekt som er videreutviklet gjennom året. Skoleklasser inviteres til å engasjere seg i en lokal natur- eller miljøvernsak, sette seg inn i planene, i konsekvensene, oppsøke ulike parter for å høre deres syn på saken, finne ut hvordan saksgangen er, og finne ut hvordan allmennheten kan medvirke til en best mulig løsning. Prosjektet ligger perfekt i skjæringspunktet mellom flere undervisningsmål i den nye læreplanen, og entusiasmen har vært meget stor hos lærere og skoleledere i de fire pilotprosjektene som er gjennomført eller er på beddingen. Når disse er fullført og oppsummert, vil vi forsøke å rulle prosjektet ut i stor skala.

Selvsagt har det foregått mye og svært godt arbeid på de andre feltene til NOA.

Hogstmeldinger er fulgt opp, klagesaker er sendt inn og høringer besvart. Presset på naturen i området vårt er fortsatt meget sterkt, til tross for advarsler fra FNs naturpanel og stadig større verbal forståelse fra våre politikere for viktigheten av å bevare biologisk mangfold. Lokalt er Oslo og de nærmeste kommunene et voldsomt pressområde, med stor byggeaktivitet. Det gjøres mye på klimafeltet, men ikke tilstrekkelige grep til å sikre de siste restene av natur eller restaurering av denne. Til tross for gode formuleringer i byrådserklæringen og andre førende dokumenter, må NOA stadig sloss mot unødvendige inngrep.

I forbindelse med region- og kommunereformen har sammenslåtte lokallag sett dagens lys i Lillestrøm og i Nordre Follo. Naturvernforbundet i Jevnaker har søkt å bli en del av NOA. NOA fortsetter som eget fylkeslag, etter avtale med fylkeslagene i Buskerud og Østfold.

Markagrappa er i vekst, og behandler små og store saker vedr. skogsdrift, anlegg og tilrettelegging i Marka. Byøkologisk arbeidsgruppe har vokst fram til å bli et solid, faglig fundament for en satsing på naturen i byggesonen. Dette er et lenge etterlenget satsingsområde for NOA, i tillegg til Marka. Utfordringene er store og konfliktene mange i skjæringspunktet mellom ytterligere vekst og bevaring av de siste naturrestene i det som har vært landets rikeste område for biologisk mangfold. På Frønsvollen er det full aktivitet, og koronapandemien har ytterligere dratt opp interessen for stedet. Det er i 2020 nedsatt en kommunikasjonsgruppe som skal bedre synligheten av NOA utad.

Aktivitetsnivået har stort sett på nivå som tidligere år – det som har måttet lide under pandemien er arrangementene; møter og turer, dugnader og befaringer; alt har enten blitt avlyst eller foregått i mindre skala. Men også her har vi opprettholdt et minimum – via zoom og teams, møter med de pålagte koronameteren mellom stolene, eller med begrenset deltakelse. Kontoret har holdt fullt trykk, men basert på hjemmekontor når det har vært anbefalt av myndighetene.

På Søndre Sandås er NOA et hakk nærmere en 40 års leieavtale og derved bedre muligheter for å etablere en informasjonsvirksomhet for Marka og et møterom for Markaorganisasjonene og lokale foreninger. Parkeringsplassen mellom T-banen og kiosken er omgjort til grønn adkomst, som skal beplantes våren 2021.

Sekretariatet, medregnet prosjektmedarbeidere, teller nå 8 personer, med til sammen ca. 4 årsverk.

Foreningens økonomi er solid og gir en sikkerhet for arbeidet framover.

Styret takker alle de aktive i foreningen, lokallagene og arbeidsgruppene for god innsats, tross pandemien. Videre en stor takk til de mange som har støttet oss økonomisk, og til Sparebankstiftelsen DNB, Konsul Haldor Viriks legat, Oslo kommune og Fylkesmannen for god hjelp til gjennomføring a våre prosjekter. Takk også til alle som har bidratt i enkeltsaker, prosjekter, med dugnader og med praktisk hjelp til vår virksomhet. Tusen takk!

Årsberetning og regnskap er avgitt under forutsetning om fortsatt drift. Det har ikke vært langtidssykemeldinger i arbeidsåret. Både i foreningens styre og sekretariat er det tilstrebet full likestilling.

Søndre Sandås, 16. februar 2021

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) v/styret

Gjermund Andersen (sign.), Sigmund Hågvar (sign.), Randi Wilhelmsen (sign.),

Espen Ulvin (sign.), Georg Reiss (sign.), Joni Fagerheim Lundevall (sign.)

NATURVERNSAKER

MARKA

Når vern ikke lenger er nok!

«Når vern ikke lenger er nok» er overbygning over tre prosjekter som ble avsluttet høsten 2020:

- «Det er nok nå!», som summerer opp NOAs erfaringer med skogsdriften i Marka.
- «Sammenhengende villmark», et forslag til en landskapsøkologisk korridor gjennom Nordmarka
- «Samlet plan for vern og restaurering» som er en sammenstilling av kjente verneverdier i de nordre delene av Marka, med forslag til vern, sammenbinding og restaurering

Rapportene ble presentert på et presseseminar høsten 2020 hvor presse, politikere og markaorganisasjoner var invitert. Rapportene kan leses i sin helhet på NOAs hjemmeside.

Rapportene er et resultat av stor innsats gjennom mange år fra NOAs aktive. Markagrappa, lokallagene, biologer og friluftsfolk har opp gjennom årene bygget stein på stein. Ingen kjenner Markanaturen bedre!

Hovedbudskapet er behovet for en umiddelbar redningsaksjon for de siste restene av gammel naturskog i Marka, og for alle artene som hører hjemme i slik skog. Utviklingen i Oslomarka er kommet så langt at det ikke lenger er tilstrekkelig bare å verne mer, dersom mangfoldet skal opprettholdes. I tillegg til å verne resten av den gamle naturskogen, er det nødvendig å starte med restaurering av industriskog og å binde sammen de gamle naturskogene til et landskapsøkologisk nettverk. Et slikt nettverk vil kunne fungere som spredningskorridorer for artene, og således forhindre innavl og utdøing i små populasjoner.

Rapportene peker på en rekke konkrete grep som må tas for å sikre markanaturen for fremtidige generasjoner. I etterkant av presseseminalet har hovedfokuset vært å få satt saken på dagsorden, spre budskapet i redaksjonelle og sosiale medier og omsette forslagene til vern og praktisk forvaltning.

«Vaktbikkje» for hogster i Marka

Alle hogster innenfor markagrensen skal «meldes» til de kommunale skogoppsyn før de kan settes i verk. Skogoppsynet kan avvise ønsket om hogst eller sette betingelser for hvordan hogsten skal gjennomføres. NOA får tilsendt kopi av svarbrev fra skogoppsynet og kan ev. klage på vedtaket i hht. lovverk, forskrifter og sertifiseringsordninger. Resultater av våre reaksjoner - og respons fra skogoppsyn og Fylkesmannen - fra de siste årene, er gjengitt i rapporten «Det er nok nå» som er omtalt over. Den omtalte rapporten er tilgjengelig fra NOAs nettsider. Resultatene er nedslående.

Vi kan dokumentere at skogbruket i Oslomarka er like intensivt som i all annen skog i landet, også i de siste gjenværende, varierte gammelskogene med store natur- og opplevelsesverdier, til tross for naturmangfoldsloven, markaloven og egne forskrifter for skogsdrift etter skogloven. Konsekvensen er at markas siste gammelskoger stadig erstattes av ensformig, ensartet og ensaldret industriskog: Det er nå mindre enn 11 % av den produktive skogen i marka som aldri tidligere har vært flatehogget. Forvaltningen av skog i Oslomarka er et eksempel på manglende samsvar mellom politiske beslutninger og praktisk forvaltning.

Flerbruksplan for Oslo kommunes skogområder

Hvert 10. år ajourføres «Mål og Retningslinjer for forvaltning og drift av Oslo kommunes skoger», og

med grunnlag i denne en «Flerbruksplan». Dette er viktige grunnlag for forvaltning av Oslos del av Oslomarka. Siste versjon av dokumentet ble vedtatt i 2005. NOAs utkast til reviderte Mål og Retningslinjer ble sendt inn til Bymiljøetaten i 2015 med kommentarer og forslag til endringer, etter samme lest som tidligere.

Vi foreslo også etablering av 3 arbeidsgrupper med deltakelse fra aktuelle markaorganisasjoner:

1. framtidig hovedløypenett dersom vi får enda dårligere/kortere vintre,
2. avveining av konflikter mellom syklistene og fotgjengere, og
3. hvordan få ut tømmer fra de mange industriskogene som ble etablert på 50- og 60-tallet med minst mulig påvirkning av friluftsliv og naturopplevelse.

Saken ligger fortsatt ubehandlet i Bymiljøetaten. Ingen av arbeidsgruppene er opprettet. NOA har sendt krav om at arbeidet blir gjennomført og at Flerbruksplanen blir ferdigstilt og vedtatt snarest.

Grefsenkollen

Grefsenkollen skisenter består av to bynære alpinanlegg i Grefsenkleiva og Trollvannskleiva. Anlegget ligger innenfor markagrensen i Lillomarka. Bymiljøetaten ønsker å få regulert området gjennom en reguleringsplan og har samarbeidet med eieren om dette. NOA leverte i 2018 et alternativt forslag til utbygging der hovedgrepet er at heistraséen i Grefsenkleiva flyttes vestover slik at den ikke ødelegger eventyrskogen og stien inn mot kulturminnet «Haralds uteliggerhytte». Saken har mange sider som er ufullstendig eller ikke vurdert (klimaforhold, trafikk i boligveiene, brukerprognoser osv.).

Siste utkast til reguleringsplan som ble lagt fram av Bymiljøetaten høsten 2020 har ikke tatt opp våre innvendinger i særlig grad. Vi mener stadig at etatens forslag strider mot både markaloven og byrådsreklæringen. Vi krever at reguleringsplanen kun skal omfatte de arealer som inngår i alpinanlegget i dag uten ytterligere inngrep i Oslomarka. NOA samarbeider med Lillomarkas Venner og en lokal aksjonsgruppe om en reaksjon på dette.

Utbygging på Fossum i Bærum

Planene for storstilt boligbygging på Løvenskiold-Vækerøes tidligere sagbrukseiendom ved Bogstadvannet har møtt mye motstand, og er fortsatt ikke aktuell for realisering på mange år ennå. I tilknytning til prosjektet ønsker idrettsklubben Fossum å utvide sitt idrettsanlegg på deler av Smiejordet. For å kunne legge ned et aktivt jordbruksareal her, har Løvenskiold tilbudt erstatningsarealer som kan dyrkes opp innenfor markagrensen. Dette går NOA imot på prinsipielt grunnlag.

Utvidelse av løypetraséen Muren - Brunkollen

Skiforeningen ønsker å utvide løypetraséen mellom Muren og Brunkollen i Bærum til en gruslagt «skivei» i 4 meters bredde. Dette for å gjøre det enklere å preparere løypa med en stor preppemaskin. Tiltaket vil kreve pigging av fjell, masseforflytning og et bærelag av stein/grus. NOA konstaterer at de beskrevne tiltakene vil gi så omfattende naturinngrep innenfor markagrensen at det utløser krav om oppstartstillatelse etter markaloven, og påfølgende reguleringsplan. Saken har versert gjennom flere år og prosjektet møter fortsatt sterk motstand fra bl.a. NOA, Bærum natur- og friluftsråd og Bærum Historielag. I januar 2020 ble det klart at Bærum kommune og Fylkesmannen slår fast at en utvidelse av dette omfang krever reguleringsplan og det er uavklart om/når Skiforeningen vil gå videre med saken.

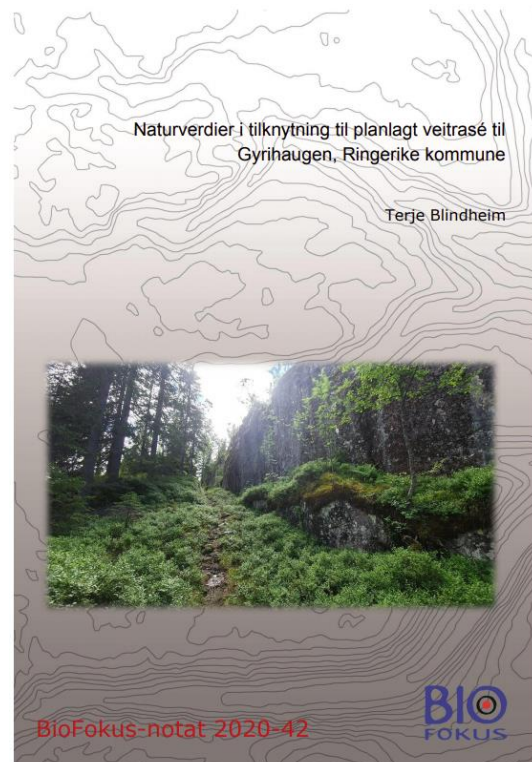
Skianlegg Solli i Asker

Asker kommune har ønsket å bygge et anlegg for langrenn, skiskyting og hundekjøring på Solli. Området har en smal og trafikkfarlig veiforbindelse, mangler vannkilde for produksjon av kunstsnø og ligger ved et mye brukt utgangspunkt for friluftsliv i området. Plasseringen er omstridt og Asker

kommune har unnlatt å følge opp Miljøverndepartementets krav om å vurdere Solli i et regionalt perspektiv i samråd med marka-organisasjonene. Anlegget manglet en stadfestet reguleringsplan. Oslo og Omland Friluftsråd, NOA, Asker Turlag (DNT), Asker og Bærum historielag og Rådet for funksjonshemmede i Asker gikk i sine høringsuttalelser til planprogrammet i 2012 imot plasseringen på Solli og anbefalte kommunen å utrede et alternativt område, som kunne oppfylle anleggskravene til Norges Skiforbund og Norges Skiskytterforbund. Anlegget er likevel gjennomført.

Planlagt vei til toppen av Gyrihaugen

Forsvarsbygg skal etablere åtte radarstasjoner for militær luftromsovervåking som skal erstatte dagens system; tre eksisterende anlegg skal oppdateres og fem nye etableres innen utløpet av 2030. Ett av dem er vedtatt bygget på toppen av Gyrihaugen på Krokskogen. Anlegget vil bestå av et nytt bygg med radarkuppel og adkomstvei helt til toppen. Det er registrert betydelige naturverdier i området. NOA og andre markaorganisasjoner er invitert av Forsvarsbygg til dialog om utføringen av inngrepene og avbøtende tiltak. Dispensasjon for bygging av adkomstvei i henhold til markaloven § 15 ligger ved årsskiftet 2020/2021 til behandling hos Ringerike kommune. Planlagt byggestart er sommeren 2021. Forslag om utforming og plassering av selve bygget vil etter planen bli presentert i løpet av 2021.

Ny skogsbilvei planlegges i naturreservat i Kjaglidalen

Bærum kommune har gitt tillatelse til opprusting av Kjaglidalsveien etter landbruksveiforskriften. Veien er planlagt gjennom et verdifullt naturreservat og parallelt med en eksisterende traktorvei. Tillatelse er gitt uten at det er utarbeidet en reguleringsplan for tiltaket, noe som er et krav etter plan- og bygningsloven. NOA protesterer og mener at veiplanene i Kjaglidalen utløser plikt til å utarbeide reguleringsplan. NOA anbefaler at arbeidet med en reguleringsplan benyttes til å skaffe detaljert kunnskap om artsmangfoldet i reservatet generelt og langs veien spesielt.

Utvidelse av turvei Vestmarka

Bærum kommune skal etablere et nytt reservoar for drikkevann ved Kattås i Vestmarka. Anlegget skal sprenge ut under bakken, og store mengder sprengsteinen tenkes deponert innenfor markagrensen. Fylkesmannen krever at det må være et klart behov for disse massene.

NOA hevder i en uttalelse sammen med lokallaget i Bærum (NiB) og Bærum Natur- og Friluftsråd (BNF) at det er ikke behov for - og sterkt uønsket - å «utbedre» traséen for friluftsmål. Saken var oppe til andre gangs behandling i Bærum kommunestyre i september, men et endelig vedtak ble utsatt.

Etablering av verneområder

I 2020 ble følgende nye naturreservater opprettet innenfor markagrensen: Tretjernhøla i Østmarka, utvidelse og sammenslåing av Skaugumsåsen og Åstad naturreservater i Vestmarka.

I tillegg ble følgende områder utenfor marka vernet som naturreservat i 2020: Utvidelse av Løkenesskogen naturreservat i Asker kommune.

Verneprosesser pågår for følgende områder helt eller delvis innenfor markagrensen: Tomåsan på Nesodden, Hvalpåsen på Krokskogen, Styggvassdalen i Østmarka, Råbjørn og utvidelse av Rudskampen naturreservat i Romeriksåsene, Sørbråten og utvidelse av Ramsåsen naturreservat i Vestmarka.

Verneprosesser er i gang for følgende områder utenfor Marka: Hagaevju i Nes kommune, Thorshaug i Gjerdrum kommune, Kringler (Sø-Kringler og Skjennum) og utvidelse av Nannestad kappelangård i Nannestad kommune og utvidelse av Storfeltn, Vestre Risenhøgda og Fuglemosen naturreservater i Aurskog-Høland kommune.

Nasjonalpark i Østmarka

Ola Elvestuen, som har fulgt nasjonalparksaken politisk siden 2012, ble i januar skiftet ut med sin statssekretær Sveinung Rotevatn, som ny klima- og miljøminister. Den 19. februar fikk Fylkesmannen i Oslo og Viken i oppgave «å utarbeide et høringsforslag for opprettelse av en nasjonalpark i Østmarka». Visse føringer fulgte med oppdraget:

- Vern av skog på privat grunn skal skje gjennom frivillig vern, også ved eventuelt vern etter markaloven.
- Veiene til Vangen og Raudsjøen, samt demningene til Raudsjøen, Mosjøen og Børtervann opprettholdes.
- Hvilke inngrep som kan omfattes av en nasjonalpark etter naturmangfoldloven § 35, hvilke som må bli liggende utenfor og hvilke som eventuelt bør fjernes, vurderes i verneplanprosessen.
- Det skal utredes flere alternativer med ulik størrelse på området som kan vernes, og med ulik kombinasjon av vernekategorier i naturmangfoldloven og § 11 i markaloven.

Norsk institutt for naturforskning (NINA) fikk senere i oppdrag å vurdere naturkvaliteter og verneverdi for de kommunale eiendommene i Østmarka. Den 7. oktober sendte Fylkesmannen ut en invitasjon til å spille inn hvilke verdier og hensyn det er viktig å ivareta. Her inngikk også forslag til verneform og avgrensning. Innen fristen den 15. desember 2020 leverte NOA en støtteuttalelse til opprettelse av nasjonalpark. Der ble en mulig todelt nasjonalpark pekt på, på hver side av den nord/syd-gående kraftlinjen. Videre ble en kombinasjon av mulige verneformer nevnt. NOA viste ellers til en mer omfattende og detaljert høringsuttalelse fra Østmarkas Venner.

Nytt opplag av "De siste eventyrskogene"

I 2020 ble det endelig trykket opp et nytt opplag av "De siste eventyrskogene – en veiviser til Oslomarka".

"De siste eventyrskogene" er skrevet av daglig leder og styreleder i NOA, Gjermund Andersen og ble første gang utgitt i 2014.

Beskrivelser av eventyrskogene og det vedlagte kartet er ikke oppdatert fra første opplag. Den oppmerksomme leser og turgåer kan derfor – dessverre – for flere av områdene med selvsyn se hvordan skogsdriften i marka heller ikke sparer de siste eventyrskogene.

Boka kan kjøpes via NOAs nettbutikk og fra NOAs kontor ved Sognsvann. Inntektene fra boksalg går til NOA og arbeidet med vern av eventyrskogene.

REDD GAMMELSKOGEN / SAMMENHENGENDE VILLMARK

Redd gammelskogen

Takket være midler fra Fylkesmannen i Oslo og Viken og Oslo kommune kunne NOA fortsette det viktige arbeidet med formidling og kartlegging av Oslomarkas truede naturmangfold.

For fjerde år på rad ble det arrangert kurs i kartlegging av truede arter i gammelskog, og utover høsten dro vi på artsjakt til fire ulike skogområder som var lite kartlagt på forhånd. Dette arbeidet er av stor betydning for å bedre kunnskapsgrunnlaget om biologisk mangfold i Oslomarka. Turene var åpne for tidligere deltagere og alle som var interessert. Som følge av en storstilt innsats har vi gjennom Redd gammelskogen-prosjektet gjort 450 nye funn av rødlistearter i Oslomarka i løpet av 2020.

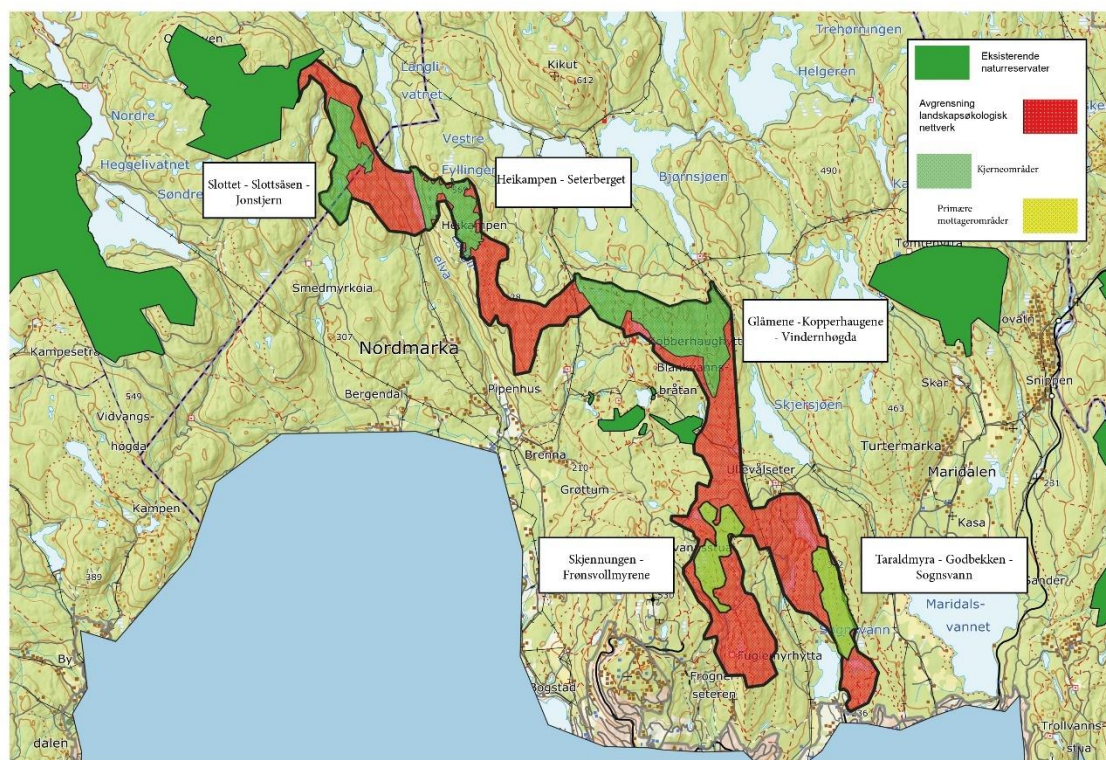
Fyldig oppsummering av kartleggingsturene i 2020 kan leses i Grevlingen nr. 4 2020.

Sammenhengende villmark

Med midler fra Oslo kommune nærmer siste akt av prosjektet Sammenhengende villmark seg slutten.

Gjennom 2020 har forslaget til landskapsøkologisk korridor fra Oppkuven via Slottet, Heikampen, Kobberhaugene og Skjennungsåsen til Sognsvanns-området blitt ytterligere kartlagt. Hovedfokus i 2020 har vært å utarbeide skjøtselsforslag for de delene av korridoren som i dag består av yngre og mellomaldret skog, uten særlige verdier for arter knyttet til gammelskog.

Sluttrapport ferdigstilles første kvartal 2021.

KULTURLANDSKAP

Tanumplatået

NOA har klaget på utbyggingsplaner i Jarenlia på Skui, noe som ville ta nok en bit av Tanum-platået. Også andre naturvern- og friluftsansjoner samt Skui Vel sendte skarpe protester. Kommunen avsto imidlertid klagen, og saken er oversendt til Fylkesmannen (nå Statsforvalteren) i Oslo og Viken for endelig avgjørelse.

I desember 2020 varslet Bærum kommune oppstart av arbeidet med å revidere kommuneplanens arealdel for perioden 2022-2042. NOA krever i sin høringsuttalelse en langsiktig bevaring av Tanumplatået mot videre bit-for-bit-nedbygging (og helst landskapsvern). Uttalelsen ble samordnet med Skui Vel.

Det ble solgt ca. 40 eksemplarer av boka om Tanumplatået oppunder jul i ulike bokhandlere. I løpet av året ble også noen titalls bøker solgt direkte ved ulike anledninger. Av opplaget på 1300 eksemplarer er det ved årets slutt ca. 180 bøker igjen på lager.

BYEN

Byøkologisk arbeidsgruppe i NOA

Alle aktiviteter (Det gule gjerdet mm.) ble avlyst pga. koronasituasjonen. Arbeidsgruppen har jobbet med informasjonsarbeid, research, dokumentgjennomlesning og tekstskriving. Vi har fordypet oss i og utforsket konsekvensene av byfortetting og arealbruk i Oslo for bynatur, bokvalitet og naturopplevelsesverdier. I denne prosessen har vi etablert kontakt med relevante eksterne aktører og kommunale etater.

Dette grunnarbeidet har dannet utgangspunktet for videre informasjonsarbeid med "NOAs syn på ..." i 2021.

NATURFORMIDLING TIL BARN OG UNGE

Samarbeid med Den naturlige skolesekken (DNS) og Tonsenhagen skole

NOA har i 2020 gjennomført et prosjekt med Tonsenhagen skole i forbindelse med siste år av NOAs treårige deltagelse i Den naturlige skolesekken, der vi har utformet og avholdt et prosjekt med elevene på 6. trinn. Prosjektet tok utgangspunkt i arealkonflikten rundt utbyggingen av ny skiheis i Grefsenåsen, som ligger i skolens nærområde. I løpet av prosjektet har elevene vært på historisk ekskursjon, artskartlegging og befaringsturer i regi av NOA, og jobbet med undersøkelser i klasserommet for å løse problemstillingen "Bør det bygges ny skiheis i Grefsenåsen?". Formålet med prosjektet har vært å knytte det sentrale temaet "bærekraftig utvikling" i den nye læreplanen til praktisk undervisning, og å veilede lærere i hvordan de kan ta i bruk naturen som undervisningsrom

og skape læring også hos de elevene som ikke lærer så godt ved pulten. Prosjektet dekket naturfag, samfunnsfag, kroppsøving og norsk.

Arealkonflikten vi jobbet med skapte et kjempeengasjement blant både elever og lærere, som nå jobber med leserinnlegg og forslag til planene for Grefsenåsen. Lærerne har uttrykt at de ønske å gjenta dette og har invitert NOA tilbake for å avholde prosjektet med andre trinn.

Samarbeidsskolen - unges medvirkning i natur- og arealkonflikter i Osloregionen

Fra juni 2020 har prosjektlederne Tina Carina Laurendz og Celine Motzfeldt Loades og prosjektmedarbeider Erik Kagge videreutviklet og spisset NOAs skoleprosjekt, etablert samarbeid med nye skoler og søkt om videre finansiering av prosjektet.

Arbeidet med NOAs skoleprosjekt hadde fire, til dels overlappende, hovedfaser i 2020.

Første fase bestod av research. Vi kartla ca. 25 interessante og aktuelle nærmiljøkonflikter (arealkonflikter, naturkonflikter) i ulike geografiske områder av Oslo. Gjennom vurdering av ulike kriterier valgte vi ut fem potensielle prosjekter som vi skulle gå videre på. Utvelgingskriteriene var bla. basert på at de potensielle prosjektene er av ulik karakter og berører ulike naturtyper (by, fjord, skog), tar hensyn til geografisk spredning, demografisk, sosio-kulturell variasjon av skolens elever og nærmiljø, har tematisk variasjon, at prosjektene har en stor grad av kompleksitet og gir elevene en mulighet til å kunne belyse en rekke ulike synspunkter og følge ulike prosesser. Vi anså det også som viktig at prosjektene vi valgte ut ville være tilpasset barnas utviklingsnivå (at prosjektene har kompleksitet i henhold til ulike ståsteder og aktører, men samtidig er håndgripelige for barnas aldersgruppe). Vi fokuserte derfor på at saken og prosessene som barna skal sette seg inn i bør derfor være relativt konkrete og mulig å avgrense.

Research-fasen bestod også av tematisk orientering på de ulike potensielle prosjektene, gjennomlesing av aktuelle dokumenter (bla. Byrådets politiske plattform, læringsreformen, Lektor II mm.)

Fase to bestod av videreutvikling og spissing av prosjektet. Basert på erfaringer og tilbakemeldinger fra pilotprosjektet ved Tonsenhagen skole utviklet vi et helhetlig konsept som vi har kalt for «Samarbeidsskolen – unges medvirkning i natur- og arealkonflikter i Osloregionen». Vi har blant annet skrevet en utfyllende prosjektbeskrivelse og en lærerveiledning tilpasset Osloskolen, med støtte fra Sparebankstiftelsen som godkjente at gjenstående midler på prosjekt "Utstillingskasser" ble omdisponert til utarbeidelse av lærerveiledning.

I fase tre jobbet vi med å søke om videre finansiering til prosjektet. Vi sendte inn to søknader om finansiering til Sparebankstiftelsen og en til Bymiljøetaten. Vi fikk innvilget 300 000 kr. av Sparebankstiftelsen, som ble utbetalt til NOA i 2021. Søknaden til Bymiljøetaten er fortsatt under behandling.

Fase fire bestod av etablering av kontakt og samarbeid med Osloskolen. Vi etablerte kontakt med Morellbakken skole (9. klassetrinn), Bjølsen skole (7. klassetrinn) og Nordseter skole (valgfaget 'Friluftsliv'). Vi har avholdt flere planleggingsmøter med skolens ledelse og lærere ved de aktuelle klassetrinn ved Morellbakken skole, og skolens ledelse ved Bjølsen skole.

Samarbeidet og planleggingen av gjennomføringen av prosjektet ved Morellbakken skole har kommet lengst. Vi har skrevet en oppdragsbeskrivelse til lærerne/elevne som inkluderer en tematisk orientering og konkrete oppdrag til elevene. Vi har også laget et ressursdokument som lærerne og elevene kan benytte i undervisningen. Ressursdokumentet inneholder Internett lenker til aktuelle dokumenter, rapporter, avisartikler og aktører som relaterer til prosjektet.

Samarbeidet med Bjølsen skole ble bekreftet i januar 2021. Vi jobber for tiden med å få samarbeidet med Nordseter skole på plass. Prosjektene ved Morellbakken skole og Bjølsen skole vil bli avholdt i løpet av vårsemesteret 2021.

Vi har også etablert kontakt med aktuelle aktører som relaterer til prosjektene/skoleoppdraget ved Morellbakken skole og sett på muligheter for å involvere disse som foredragsholdere i forbindelse med gjennomføringen av prosjektet.

AREALBRUK OG SAMFERDSEL

Uttalelser fra NOA

09.02.2021: *Hvordan få til sameksistens mellom menneske og naturmangfold i Oslo kommune?*

Uttalelse til revisjon av kommuneplanens arealdel. Foruten en del overordnede innspill løfter NOA frem kommunedelplan for Sørkedalen som utvalgt kulturlandskap og nye forvaltningsgrep for bevaring og restaurering av Markas verdier for naturmangfold og friluftsliv som viktig i kommunens revisjon.

28.01.2021: *Innspill til kommuneplanens arealdel 2022-2042 Bærum kommune. Tanumplatåets unike kulturlandskap må sikres mot ytterligere nedbygging.*

14.12.2020: *Høring. Vern av Østmarka.* Høringsuttalelse til Fylkesmannen i Oslo og Viken vedrørende oppstart av verneprosess for deler av Østmarka.

08.12.2020: *Oppstartshøring 19 områder.* Forsinket høringsuttalelse til Fylkesmannen i Oslo og Viken vedrørende oppstart av verneprosess for 19 skogområder i Oslo og Viken.

27.11.2020: *Krav om oppheving av ulovlig fattet vedtak. Tillatelse til opprusting av Kjaglidalsveien i Bærum.* Brev til Fylkesmannen i Oslo og Viken.

27.11.2020: *Krav om oppheving av ulovlig fattet vedtak. Tillatelse til opprusting av Kjaglidalsveien i Bærum.* Brev til Bærum kommune.

12.11.2020: *Stans planleggingen av gigantutbyggingen av Gaustad!* Fellesuttalelse til styret i Helse Sør-Øst fra NOA, Naturvernforbundet i Oslo Nord, Oslo Natur og Ungdom, Fortidsminneforeningen i Oslo og Akershus, BNST Vel og Oslo Byes vel.

28.09.2020: *Kommentarer til ny forskrift om bruk av kommunens sjøområder i Oslo kommune, sjøkart nr. 452.* Høringssvar til Oslo Havn fra NOA og Naturvernforbundet i Oslo Øst.

24.09.2020: *Klage fra Naturvernforbundet i Oslo og Akershus på Bærum kommunestyres vedtak vedr. detaljregulering/områderegulering for Jarenlia, gbnr. 66/435 og 65/222 m.fl. planID 2017010*

24.09.2020: *Stans arbeidet med reguleringsplanen for 13 km skogsvei i Vestmarka.* Brev til planutvalget i Bærum kommune fra BNF og NOA.

30.04.2020: *KLIMAKUR 2030. Høring vedr. foreslåtte tiltak for utslippsreduksjon av klimagasser i skog.*

13.03.2020 (fellesuttalelse Naturvernforbundet i Nes og La Naturen leve): *Til lederne for de politiske gruppene i fylkestinget i Viken. Ad: Songkjølen og Engerfjellet vindkraftverk - overtagelse av konsesjon og vedtak om utbygging ved Akershus Energi i samarbeid med KLP.* Fylkespolitikere i

Viken som eiere av Akershus Energi må gripe inn mot den måten selskapet vil bygge ut vindkraftanlegget på Songkjølen og Engerfjellet i Nord-Odal med krafttrasé gjennom Nes i Viken.

Uttalelser i regi av Forum for natur og friluftsliv (FNF) støttet av NOA

FNF Akershus

05.02.2021: Turvei fra Ljansbruket til Ingierstrand bad

23.11.2021: Planprogram for E16 Kongsvinger–E6

25.09.2020: Regional planstrategi 2020-2024: Veien til et bærekraftig Viken

21.06.2020: Varsel om oppstart for E16 Kløfta-Kongsvinger

20.04.2020: Regulering av Massemottak på Mork gård

16.03.2020: KVU veiforbindelse øst for Oslo

FNF Akershus og FNF Oslo

01.09.2020: Høring - forslag til endringer i plan- og bygningsloven mv. (regional plan, dispensasjon m.m.)

FNF Oslo

25.10.2020: Ljansbruket

FNFs uttalelser kan leses i sin helhet på FNFs hjemmesider: fnf-nett.no.

NATURFILOSOFISK SEMINAR

NOA var medarrangør for Naturfilosofisk seminar 2020. Seminaret skulle gjennomføres lørdag 31. oktober med et begrenset antall deltakere i samsvar med de da gjeldende korona-restriksjonene, men måtte avlyses som følge av ytterligere innstramning i tillatt antall deltakere kort tid før seminaret.

Programmet for det avlyste seminaret var delt mellom to hovedtema: 1) *Norges filosofiske stemme – naturfilosofi fra 60-tallet til i dag. En 50-årig uavbrutt tradisjon.* 2) *Lærdom fra naturvernets oppblomstring i 1970-årene. Hva bør vi ta med oss i dagens kamp?* Sistnevnte tema er viet plass i Grevlingen nr. 1 i 2021.

ORGANISASJONEN

NOA er Naturvernforbundets fylkeslag i Oslo og Akershus.

Æresmedlemmer

Bredo Berntsen

Jens Gram

Jørgen Huse

Frithjof Funder

Finn Otto Kvillum

Årsmøtet 2020

NOAs årsmøte 2020 ble som følge av korona-restriksjonene utsatt fra opprinnelig dato 17. mars til 8. desember. Årsmøtet ble gjennomført som et videomøte. Det var 59 deltagere, hvorav 51 stemmeberettigede. Lars Wilhelmsen ble valgt til møteleder og Håkon Eide Gundersen til protokollfører.

Årsberetningen for 2019 ble gjennomgått og godkjent. Årsmøtet godkjente videre regnskapet for 2019, arbeidsprogrammet for 2020 med enkelte tillegg som ble protokollført og budsjettet for 2020.

Valget på årsmøtet 2020 ga følgende sammensetning:

Styresammensetning:

Gjermund Andersen, leder, på valg i 2021

Sigmund Hågvar, nestleder, på valg i 2022

Espen Ulvin, styremedlem, på valg i 2021

Randi Wilhelmsen, styremedlem, på valg i 2021

Georg Reiss, styremedlem, på valg i 2022

Varamedlemmer:

Jørn Erik Bjørndalen, på valg 2021

Paulina Natalia Dudzinska, på valg i 2021

Celine Motzfeldt Loades, på valg i 2021

Natur og Ungdom har utpekt Joni Fagerheim Lundevall som representant i NOAs styre

Valgkomite (alle på valg hvert år):

Are Hedén

Luka Natasja Olsen

Sidsel Selvik

Revisor:

Revisjonsfirmaet Flattum & Co AS

Styrets arbeid

Styret har hatt 10 møter i arbeidsåret 2020-2021, inkludert et «stort styremøte» der alle lokallagene ble invitert til å delta.

Representasjon

Gert-Fredrik Malt har vært NOAs landsstyrerepresentant, med Sidsel Selvik som vararepresentant.

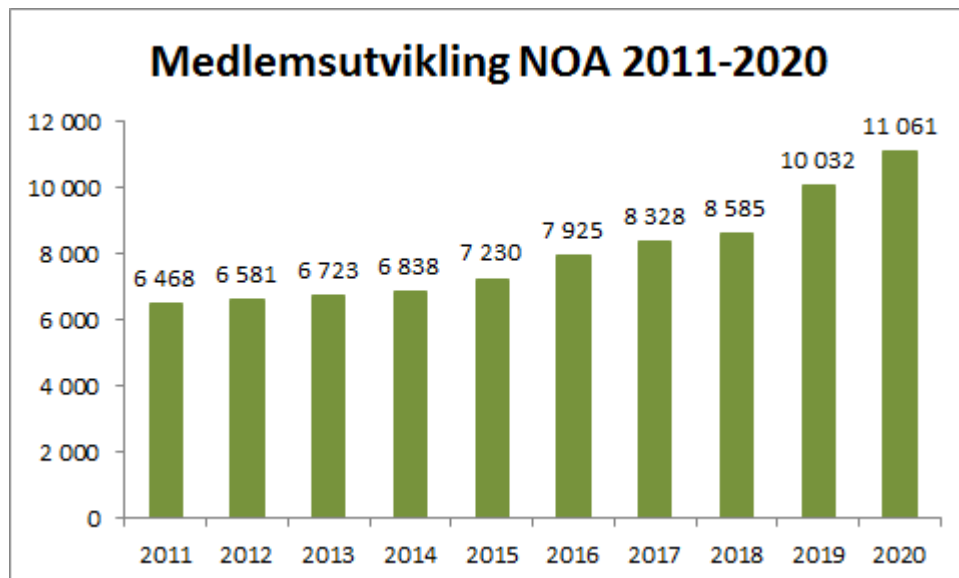
Klima- og miljødepartementet har opprettet et eget råd for forvaltningen av marka, Markarådet, der NOA har fast plass. Markarådet ble konstituert på nytt med nye representanter i 2020. Som følge av korona-pandemien ble det kun gjennomført ett møte i 2020, foruten et informasjonsmøte for Markarådets medlemmer i desember om den planlagte byggingen av radarstasjon på toppen av Gyrihaugen. Rådet er et informasjons- og meningsutvekslingssted, uten beslutningsmakt. Helen Svensson og Håkon Eide Gundersen har representert NOA.

I flerbruksutvalget for Oslo kommuneskoger har Gjermund Andersen representert NOA, supplert av Bjørn Faafeng. Ulf Kristiansen har vært NOAs representant i Forum for Natur og friluftsliv (FNF) Akershus og Randi Wilhelmsen har representert NOA i FNF Oslo.

Medlemsutviklingen

Det er registrert 11 061 medlemmer i NOA per utgangen av 2020. Det tilsvarer en vekst på 1 029 (10 %) nye medlemmer.

KONTORET

NOAs sekretariat

Det har i perioden blitt utført om lag 4,5 årsverk fordelt på følgende stillinger:

Gjermund Andersen: Daglig leder og arbeidende styreleder.

Maria Andersen: Kontorleder og prosjektarbeid. Foreldrepermisjon fra mai 2019, ulønnet permisjon fra mars 2020 til april 2021. Bistått med noe prosjektarbeid fra mai 2020.

Håkon Eide Gundersen: Kontormedarbeider.

Siri Tollefsen: Prosjektleder Redd gammelskogen/Sammenhengende villmark

Erik Kagge: Prosjektmedarbeider Redd gammelskogen/Sammenhengende villmark, Den naturlige skolesekken og Utstilling

Tina Carina Laurendz: Informasjonsmedarbeider, prosjektleder Den naturlige skolesekken og Utstilling

Hanna Løken: Kontormedarbeider. Begynte i vikariat 1.mai 2020

Celine Motzfeldt Loades: Prosjektleder samarbeidsskolen fra juni 2020.

Jørgen Huse: Regnskapsmedarbeider (frivillig) hele perioden.

Aud Kvam og Olav Momyr: Frivillige hjelpere på kontoret i hele perioden.

Markaporten Søndre Sandås

NOA har gjennomlevd andre år på Søndre Sandås. Arbeidet med å få til en bruksendring til foreningslokale går fortsatt tregt, men er på gang. Den grønne Marka-adkomsten mellom T-banen og bommen begynner å se fin ut under snøen og vil komme til sin rett når beplantningen fullføres til våren. Den grønne adkomsten vil gi NOA nærere kontakt med publikum og større mulighet for å spre informasjon.

INFORMASJONSARBEID

Grevlingen – NOAs medlemsblad

Grevlingen er NOAs medlemsblad, og hadde 4 utgivelser i 2020, med et økende opplag fra 7700 eksemplarer i begynnelsen av året til 8500 ved årets utgang. Ingunn Lund-Vang er Grevlingens redaktør.

- Nr. 1/2020 handlet hovedsakelig om restaurering og rewilding. 20 sider.
- Nr. 2/2020 hadde hovedtema "Oslofjorden". 24 sider.
- Nr. 3/2020 hadde hovedtema "Et annet skogbruk er mulig". 20 sider.
- Nr. 4/2020 hadde hovedtema "Når vern ikke lenger er nok". 32 sider. Denne utgaven inneholdt sammendrag av fire rapporter om status for natur og vern i marka (se omtale under hovedkapittel Marka).

NOAs ark - NOAs nyhetsbrev

I 2020 fikk NOAs Ark en renovering og vi bruker nå programvaren til MailChimp for å lage og sende ut nyhetsbrev, og å holde listen med påmeldte og avmeldte oppdatert. Det ble sendt ut 11 nyhetsbrev i 2020.

Nyhetsbrevet inneholder kort omtale av aktuelle saker, kommende aktiviteter og annen informasjon fra NOA til medlemmene. NOAs Ark legges også ut på hjemmesiden. NOAs Ark distribueres ved utgangen av 2020 til om lag 7400 medlemmer.

Vervemateriell

NOAs kommunikasjonsgruppe har jobbet med å lage nytt vervemateriell. I 2020 kom både «4 grunner til å melde seg inn i NOA» og «NOAs syn på frivillig vern» på trykk.

Norges Naturvernforbund er en demokratisk medlemsorganisasjon med mer enn 1000 medlemmer, og med 100 fylkes- og lokallag rundt i hele landet. Vi arbeider lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt med å ta vare på naturen og bekjempe klimakrisen. Er du medlem av Naturvernforbundet, er du også medlem av fylkes- og lokallaget du søker til. Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) er det største fylkeslaget i Norges Naturvernforbund, og ble stiftet 1974.

 Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus

4 GODE GRUNNER TIL Å MELDE SEG INN I NOA

1. DU ER GLAD I MARKA

NOA arbeider for at:

- Marka skal være et sted hvor du skal oppleve skog i naturlig balanse.
- Skogskjøtselens skal ta hensyn til skogens naturverdier, dens betydning for klima, sjeldne arter og dyreliv, og ikke legge store områder brakk ved flatehogst og planting av monotone plantefelt av gran.
- Marka skal være et sted hvor alle skal kunne utøve sitt friluftsliv, enten det er å gå utenom altfarvei eller å finne naturgleden i skiløpet.

2. DU ER GLAD I FJORDEN

NOA arbeider for at:

- De store biologiske verdiene i de indre delene av Oslofjorden blir tatt vare på.
- Allmenheten kan bruke strandsonen og selve fjorden på en enkel, umotorsert og lite tilrettelagt måte som innbyr til opplevelse, rekreasjon, naturopplevelse, ettertanke og fysisk aktivitet hele året i gjennom.
- Strandsonen og fjorden holdes fri for plast og annen forurensning.
- Det blir utarbeidet en fredsdriftsplan for et marint verneområde i Oslofjorden.

3. DU ER GLAD I BYEN

NOA arbeider for at:

- Oslo skal bli en mer miljøvennlig by.
- Byens trær og grønne lunges blir tatt vare på.
- Det skal være en grønn visjon i overordnede areal- og samferdselsplaner.
- Også byen kan ha et artstrik mangfold.

4. DU ER GLAD I FRILUFTSLIV

NOA jobber med naturvern i hele Oslo og Akershus, og den viktigste delen av jobben er det som gjøres i felt. Vi har flere prosjektgrupper som trenger aktive hjelpere. Du kan være med på:

- Kartleggingsturner i skog, bynatur og kulturlandskap.
- Verktøid der du kan lære hvordan du kan hjelpe b. a. fugler og insekter.
- Aktivitetsdager og turer der du kan bli kjent med naturen i Oslo-området.
- Spise kunnskap, og å engasjere befolkningen i Oslo og Akershus til å bruke, nyte og ta vare på arter og naturområder i sitt nærområde. Spennende arrangementer, debatter og foredrag.

MELD DEG INN I NOA
Hovedmedlemskap 200,- /Årstare år - Rabatterte priser for student og bonuss.

Send en SMS med kodenord **NATUR** til 2377 eller Vågs nr. 13042. Trykk deg inn på «Bli medlem» i menyen og følg instruksjonene.

Med din støtte skal vi kjempe for det biologiske mangfoldet og sørge for at naturen går i are.

 Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Sande Sandst, Sognsvien 23, 0484 Oslo • Telefon 22 38 33 00
E-post: noa@noa.no • Facebook.com/naturvern

Salgsmateriell

NOA har jobbet med å kunne tilby medlemmer flere måter å støtte oss på og å øke salget på bøker samt mersalget på Markakalenderen. Nytt i NOAs salgsvare er strikkeoppskrift på NOA-votten og bakeoppskriften på NOAs dronningboller. Høsten 2020 ble alle NOAs salgsvare samlet i en nettbutikk på www.noa.no. Det har vært kjørt salgskampanjer på Markakalender, bøker og strikkeoppskrift.

Markakalenderen 2021

Også for 2021 ble det produsert en «markakalender» med 12 turforslag og flotte fotomotiver. Kalenderen var klar for salg i slutten av september med et opplag på 2500 eksemplarer.

Kalenderen selges vesentlig via markastuer og forretninger med lokal profil, som Bogstad gård, Ekte vare på Sagene, Sagene bok og papir, Sørkedalen landhandel, Landhandleriet på Makrellbekken og Kafe Steinbra på Grorud. Mange bestillinger går også direkte til NOAs kontor. Kalenderen synliggjør NOAs arbeid for Oslomarka og den vakre markanaturen.

Innholdet i kalenderen blir laget med gratis bidrag fra fotografer og stor innsats fra frivillige i NOA. Mange medlemmer har også bidratt med å få kalenderne ut til salgsstedene. Den frivillige innsatsen gjør at kalendersalget gir et verdifullt tilskudd til NOAs økonomi.

Ny vokterordning

NOA har fornyet ordningen «Grønn venn», og har laget en vokterordning for markanaturen, bynaturen og fjordnaturen. Inntektene fra vokterordningen går til de representative arbeidsområdene. NOA har også laget et tilbud til bedrifter som ønsker å bli sponsorer, som vil inkludere seminarer og veiledning.

Eventyrskogene

I påsken 2020 kjørte NOA en større vervekampanje med fokus på eventyrskogene, der det ble brukt en kombinasjon av annonser laget i samarbeid med Naturvernforbundet og informasjon om, og turtips til, eventyrskogene på NOAs sosiale medier. Kampanjen var veldig vellykket med over 60 nye medlemmer over en ti dagers periode.

Sporløs ferdsel

Inspirert av den store bruken av marka under korona-nedstengingen av Oslo våren 2020, laget NOA minikampanjen «sporløs ferdsel» på sosiale medier med oppfordring om å bruke, men ikke forbruke naturen.

Turbanken

I mai startet NOA arbeidet med å lage en samling over alle NOAs turtips; en database med tips til pressen og en database med kart og detaljert turbeskrivelse på nettsiden. Sammen med de nye turene som ble skrevet gjennom våren er også alle de gamle kalender-turene samlet i databasen på

nettsiden. Turene er rullet ut på sosiale medier (Instagram) jevnt utover året. Arbeidet med å lage versjoner av turene til pressen ble satt på pause i juli.

Informasjonsfilm om gammelskogens betydning

Med støtte fra Viriks legat engasjerte NOA høsten 2020 en fotograf som har hjulpet oss å lage en film om gammelskogen, som en forlengelse og videreføring av Redd gammelskogen-prosjektet. Filmen skal ligge på en egen nettside med informasjon om prosjektet, gammelskog og restaurering. Filmen ble ferdig i slutten av desember og det mangler nå bare leveranse av kort-filmer til sosiale medier samt noe tekstinnhold før nettsiden med filmen kan lanseres.

NOA i sosiale medier

I tillegg til ovennevnte kampanjer har NOA i 2020 skrevet mye om Follsjå-saken og skogbrukets manglende hensyn til biologisk mangfold i sosiale medier. Det har også vært fokus på å spre kunnskap om forskjellen på naturskog og plantasjeskog, og under nedstengingen; verdien av natur for kropp og sinn. Utover dette engasjerte NOAs lokallag seg i årets TV-aksjon; plast i havet, som også ble et tema i sosiale medier. Mot slutten av høsten ble alt fokus rettet mot NOAs forslag for en helhetlig forvaltning av markanaturen: "Samlet plan for vern og restaurering av skog i Markas nordlige deler". I desember gjennomførte NOA en veldig vellykket adventsquiz om naturvern på Instagram.

ARBEIDSGRUPPER OG TEMALAG

Temalag

Ved utgangen av 2020 har NOA fire temalag:

- Byøkologisk arbeidsgruppe
- Fjordgruppa
- Driftsstyret for Frønsvollen
- Markagrappa

Byøkologisk arbeidsgruppe

Arbeidsgruppen fikk status som temalag høsten 2019. Pga. koronasituasjonen ble arbeidsgruppens møter avholdt via videomøtetjenesten Zoom fra mars 2020.

Fjordgruppa

Arbeidsgruppen fikk status som temalag høsten 2019. Som en konsekvens av koronapandemiens begrensninger har fjordgruppa hatt svært begrenset aktivitet i 2020.

Driftsstyret for Frønsvollen

Arbeidsgruppen fikk status som temalag høsten 2019. Se Frønsvollen-gruppas oppsummering av året på siste side i årsberetningen.

Markagrappa

Arbeidsgruppen fikk status som temalag høsten 2019.

Det ble arrangert 7 møter i markagrappa i 2020; de fleste av disse som nettmøter. I tillegg deltok representanter for markagrappa i en rekke befaringer, møter o.l. Markagrappa engasjerer seg i saker som omhandler trusler mot naturverdier og naturopplevelser i områdene innenfor markagrensen og i randsonen mot byggesonen. En rekke av disse sakene er omtalt i årsberetningens "Marka"-kapittel.

Arbeidsgrupper som ikke er temalag

• Kommunikasjonsgruppa	Tina Carina Laurendz
• Dugnadsgruppa for Søndre Sandås	Paulina Natalia Dudzinska
• Artskartlegging	Siri Tollefsen
• Arrangementsgruppa	Randi Wilhelmsen
• Grevlingens redaksjon	Ingunn Lund-Vang

ARRANGEMENTER

ARRANGEMENTER I NOA-REGI

Et annerledes år

Koronapandemien med stadige endringer i retningslinjer og restriksjonsnivå har gjort det vanskelig å gjennomføre arrangementer som planlagt i 2020.

Noen arrangementer har vi likevel klart å gjennomføre: Smak-på-naturen turer som del av prosjektet Naturen som inkluderingsarena, artskartleggingsturer som del av skogprosjektet "Sammenhengende villmark/Redd gammelskogen" og mindre dugnader på Søndre Sandås. Frønsvollgruppa har avholdt dugnader og aktivitetsdag på Frønsvollen.

Smak-på-naturen turer

NOA gjennomførte tre smak-på-naturen turer i løpet av 2020. Første tur, i slutten av mai, gikk i området Trosterud/Ellingsrud og ble gjennomført i samarbeid med Naturvernforbundet i Groruddalen. I tillegg ble det gjennomført to turer i august og september i samarbeid med Frivillighetssentralen på Romsås. På hver tur deltok det mellom 8-20 personer. Antall deltakere ble begrenset av smittevernreglene. Tidligere turer i samme område har hatt nærmere 40 deltakere. Turene på Romsås fikk også medieoppmerksomhet, da lokalavisen og frivillighetssentralen skrev om turene. Turene ble godt mottatt, og flere av deltakerne ønsket seg oppfølgingsturer.

Seminar «Når vern ikke lenger er nok»

NOA arrangerte 2. november et seminar på Trollvannshytta for presse og politikere med presentasjon av fire rapporter som oppsummerer markanaturens tilstand og peker på viktige forvaltningsgrep som må tas for å snu utviklingen. Se fylligere omtale av rapportene i årsberetningens "Marka"-kapittel.

Fredrik Holth og Anne Sverdrup-Thygeson holdt innledende presentasjoner om henholdsvis lovgivning relatert til forvaltningen av marka og viktigheten av grønn infrastruktur og bevaring av grønn infrastruktur.

Seminaret ble avsluttet med en kort befaringsrunde rundt Trollvann/Grefsenkleiva.

ARRANGEMENTER DER NOA HAR DELTATT

NOA deltar normalt på flere felles friluftsansatte arrangementer for å formidle NOAs arbeid og verdier og verve medlemmer og aktive til organisasjonen. Dessverre har den pågående pandemien forhindret slike større arrangementer i 2020.

NOAs PROSJEKTER

NOA fikk i 2020 støtte til følgende prosjekter (prosjektnummer og navn benyttet i prosjektrengskapet i parentes):

- **Aktiviteter og arrangementer i Oslo** (2 Aktivitetsstøtte Oslo): Støttet med kr 50 000,- fra Oslo kommune (Miljødirektoratet). Som følge av korona-restriksjoner har NOA fått godkjenning til å benytte midlene til digitale foredrag om marka og gammelskog første kvartal 2021.
- **GIS-kurs og utvikling av kartverktøy** (3 GIS-kurs): Støttet med kr 75 000,- av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Tilsagn mottatt høsten 2020. Prosjektet gjennomføres første halvår 2021.
- **Den naturlige skolesekken** (4 DNS): Støttet med kr 80 000,- for skoleåret 2020/2021. Prosjektet er inne i sitt tredje og siste skoleår. Arbeidet er omtalt under hovedtema "Naturformidling til barn og unge".
- **Skogprosjekt marka** (32 Skog – fellesprosjekt): Støttet med kr 200 000,- av Fylkesmannen i Oslo og Viken / Miljødirektoratet til kartlegging av truede gammelskogarter og kr 250 000,- av Oslo kommune til kartlegging av truede arter og delprosjektet "sammenhengende villmark". Arbeidet er omtalt under hovedtema "Sammenhengende villmark/ Redd gammelskogen".
- **Naturen som inkluderingsarena** (51 Naturen som inkl. arena): Støttet med kr 80 000,- av Miljødirektoratet til gjennomføring av smak-på-naturen turer (se "Arrangementer") og gjennomføring av samarbeidsprosjektet med Tonsenhagen skole (se "Naturformidling til barn og unge").
- **Viriks legat** (63 Viriks legat – informasjon): Støttet med kr 250 000,- til 1) samlet verne- og restaureringsplan for marka, 2) undervisningskonsept: demokratisk medvirkning i lokale natur- og miljøraker og 3) turbanken. Midlene kan disponeres fritt mellom formålene. I 2020 har deler av midlene gått til arbeidet med prosjektet Samarbeidsskolen (se "Naturformidling til barn og unge").

Prosjektene og den eksterne finansieringen gjør oss i stand til å få utført et stort og viktig arbeid som vi ellers ikke ville maktet. NOAs styre er derfor svært takknemlig for alle prosjektbidragene og denne muligheten til å vide ut vårt arbeid.

ØKONOMI

Årsregnskapet, som presentert på de neste sidene, er framlagt under forutsetning om fortsatt drift. Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapets avslutning som endrer forutsetningene eller resultatet. Regnskapet for 2020 har vært ført av Jørgen Huse.

Om regnskapsføringen

NOA fører i hovedsak regnskapet etter kontantprinsippet. Det betyr at inntekter og utgifter først bokføres når regninger betales eller utgifter blir betalt. Unntak er lønn og tilhørende utgifter (skatt, feriepenger, pensjon mv.) og enkelte større beløp ved årsskiftet som MVA-kompensasjon som overføres NOA på nyåret og kalendersalg hvor betalingen skjer på nyåret. NOA er ingen økonomisk forening og har derfor ikke plikt til å føre regnskap etter regnskapsloven, og vi har heller ikke revisjonsplikt. Men NOA har likevel valgt å få regnskap revidert av autorisert revisor.

Medlemskontingent

Kontingentandelene fra NNV til NOA for 2020 ble på kr 846 617 som er en økning på ca. kr 32 000. Kontingenten er fastsatt i NNVs vedtekter, og beregnes ut fra medlemstall i ulike kategorier og hvor mange av medlemmene som er organisert i lokallag. Medlemstallet økte med 10 % fra 2019 og var 11 061 ved utgangen av 2020.

Økonomisk støtte og gaver

I 2020 har NOA fått kr 500 000 i driftsstøtte fra Oslo kommune og kr 160 000 fra Viken fylkeskommune.

NOA har mottatt ca. kr 104 000 fra private givere i 2020 i tillegg til at det gitt støtte til Frønsvollen (eget prosjekt). Grasrotandelen fra Norsk Tipping var i 2020 på nærmere kr 75 000. Pangea-stiftelsen har gitt 100 000 kroner til NOA. Disse gavene betyr mye for NOAs muligheter til å øke aktiviteten. Styret takker hjerteligst!

NOA tilfredsstiller kriteriene for MVA-refusjon for frivillige organisasjoner. For 2020 utgjør dette ca. kr 245 0000.

Salg og andre inntekter

I 2020 ble det solgt kalendere for ca. kr 238 000 som er en oppgang på ca. kr 66 000 fra 2019. Rutinemessig blir kalendersalg i regnskapsåret hvor innbetaling først skjer på nyåret, bokført som salg i regnskapsåret. I 2020 utgjorde det kr. 17 000. Kalenderen innbrakte et overskudd på ca. kr 170 000 når utgifter til tillaging og utsending (porto) trekkes fra.

Salg av Tanumbok (eget prosjekt) innbrakte ca. kr 48 000. og salg Eventyrskogbok (nytt opplag) innbrakte ca. kr 43 000.

Utover dette var det ubetydelig salgsinntekter.

Prosjekter

NOA fører regnskap både for selve foreningen og for hver enkelt aktivitet som mottar ekstern pengestøtte og hvor det besluttes å føre separat regnskap; prosjektregnskap. En oversikt over de ulike prosjektenes økonomi er vedlagt NOAs regnskap i årsmeldingen. Det er NOAs ansatte, medlemmer, tillitsvalgte og innleide som gjennomfører prosjektene. Prosjektene belastes direkte kostnader. Videre fordeles NOAs lønnskostnader mellom foreningen og hvert prosjekt etter medgått tid for de ansatte. NOAs kontorkostnader fordeles på samme måte og utgjør vanligvis 20 % av lønnskostnadene.

For prosjekter som ikke avsluttes innen året det startet opp, vil resterende penger avsettes til neste driftsår. Styret tar en gjennomgang av alle prosjekter på nyåret og tar da stilling til hva som gjøres med eventuelle under- eller overskudd i det enkelte prosjekt. Normalt er det NOA selv som dekker underskudd eller inntektsfører overskudd dersom prosjektet er avsluttet. Det gjøres ingen verdivurdering av løpende prosjekter pr 31.12. Det kan tenkes at det er avsatt for mye eller for lite penger til å videreføre og avslutte det enkelte prosjekt. En slik verdi eller gjeld er ikke med i regnskapet. Styret mener at det ikke er noen stor skjult tap i løpende prosjekter. Det kan forekomme at prosjekter har en «negativ avsetning» ved årsskiftet fordi penger er brukt før den lovede støtten er mottatt. Det er ingen slik negative prosjekttall ved dette årsskiftet.

NOA mottok til sammen kr 1 133 450 i prosjektstøtte i 2020 inkludert gaver til og salgs- og overnattingsinntekter på prosjekt Frønsvollen. I tillegg kommer salg av Tanumboka. Ved utgangen av 2020 hadde NOA avsatt kr 1 440 344 bundet til prosjektformålene inkludert Frønsvollen. Disse prosjektmidlene bidrar til at NOA har en god likviditet og renteinntekter.

Ca. 40 % av bruttokostnadene til lønn i NOA er dekket inn ved at personalkostnader er fakturert på de ulike prosjektene de ansatte har vært engasjert i, se oversikt i eget prosjektrengskap. Denne andelen er litt lavere enn de siste par år, mens det i flere år tidligere har ligget stabilt på ca 1/3 dekning. I tillegg har de fleste prosjekter hvor det har vært fakturert lønn, også vært internt fakturert for kontorhold; til sammen nærmere kr 108 000. På den måten bidrar prosjektene med noe av fellesutgiftene vi har til kontordriften.

I 2020 ble fire prosjekter avsluttet. To av disse endte med underskudd på totalt kr 39 095 som ble dekket av NOA.

Økonomisk utvikling

Regnskapet for 2020 viser et overskudd på kr. 242 764. Det var budsjettert med et underskudd på kr. 131 000. Overskuddet skyldes en kombinasjon av noe høyere inntekter enn forventet og lavere driftsutgifter.

Det er viktig å bygge opp en tilstrekkelig egenkapital. Den er nå på kr 2 234 686 som tilsvarer ca. ett års drift av «prosjekt NOA».

NOAs likviditet er god og det skyldes i tillegg til økt egenkapital, at prosjektmidler oftest kommer inn i forkant av at prosjekter igangsettes. Bankinnskudd var ved utgangen av 2020 på kr 4 100 294, av dette var kr 1 440 343 avsatt til prosjektene.

Note 10 til regnskapet spesifiserer lønns- og honorarkostnadene til ledelsen i NOA. Det er styrets oppfatning at NOA og prosjektene drives effektivt og kostnadsbevisst.

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS - REGNSKAP 2020

Balanse pr. 31.12	2020	note	2019
Eiendeler			
Fordringer			
Debitorer utestående salg	17 000		13 000
Debitorer diverse	304 641	1	186 253
sum fordringer	321 641		199 253
Bankinnskudd	4 100 294	2	3 971 949
Kasse	850		2 309
sum	4 422 785		4 173 512
Egenkapital			
Livsvarige medlemmers fond	55 406		55 406
Jubileumsfond	93 000		93 000
Egenkapital	2 086 280		1 843 516
sum egenkapital	2 234 686		1 991 922
Gjeld			
Kreditorer	269 147	3	264 607
Skattetrekk	60 566		57 685
Skyldig arbeidsgiveravgift	48 368		38 803
Avsatt feriepenger	323 991		204 397
Avsatt arb.g.avg. på feriepenger	45 683		28 807
Netto prosjektavsetninger	1 440 344	7	1 587 291
Frønsvollen	130 818		
Aktivitetsstøtte Oslo	148 860		
GIS-kurs	74 691		
DNS	28 338		
Friluftsliv Akershus	0		
Guide utstilling	0		
Markaopplevelser	200 000		
Plastforsøpling	0		
Kulturlandskap	108 603		
Finnerud skjøtsel	4 958		
Finnerud registrering	5 000		
Skogutvalg	115 437		
Skogprosjekt - felles	0		
Alnaskolen	107 839		
Naturen som inkl.arena	68 506		
Viriks legat informasjon	221 670		
Viriks legat 3 bøker	80 575		
Tanumbok	145 048		
sum gjeld	2 188 099		2 181 590
Sum gjeld og egenkapital	4 422 785		4 173 512
Egenkapital 31.12.2019	1 843 516		
Overskudd 2020	242 764		
Egenkapital 31.12.2020	2 086 280		

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS - RESULTATREGNSKAP 2020

	2020	noter	2019	2020	budsjett	2019
				("prosjekt NOA")		
Inntekter						
Off. bidrag driftstilskudd	660 000	4	670 000	660 000	670 000	670 000
Salgsinntekter	331 402	6	277 789	283 061	200 000	173 049
Nyvervede medlemmer	0		990	0	1 000	990
Kontingentandeler NNV	849 617		814 552	849 617	850 000	814 552
Andre inntekter	651 040	5	569 207	651 040	550 000	569 207
Prosjektinntekter	1 133 479	7	1 061 752	0	0	
sum	3 625 538		3 394 290	2 443 718	2 271 000	2 227 798
Underskudd prosjekter fra avsetn.	471 471	7	1 343 616	0	0	0
Prosjektoverskudd til NOA	0	7	0	0	0	0
Finansinntekter	46 284		56 608	46 284	40 000	56 608
sum	4 143 293		4 794 514	2 490 002	2 311 000	2 284 406
Utgifter						
Lønn/honorarer inkl. sos.utg.	2 498 716	10	2 348 487	1 526 004	1 585 000	1 300 872
Grevlingen	279 507		280 693	279 507	300 000	280 693
Salgsutgifter	100 841	6	53 375	100 841	60 000	53 375
Kontorkostnader	221 903	8	230 867	221 903	300 000	230 867
Diverse utgifter	78 537	9	104 147	78 537	195 000	104 147
Prosjektutgifter, diverse	395 150	7	814 125	0	0	0
sum	3 574 653		3 831 695	2 206 792	2 440 000	1 969 954
Ubrukte prosjektmidler avs.	285 430	7	648 368	0	0	0
NOAs dekning av prosjekt	39 094	7	35 689	39 094	0	35 689
Finanskostnader	1 352		1 327	1 352	2 000	1 327
sum	3 900 529		4 517 079	2 247 238	2 442 000	2 006 970
Resultat	242 764		277 435	242 764	-131 000	277 436
sum	4 143 293		4 794 514	2 490 002	2 311 000	2 284 406

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS REGNSKAP 2020

Noter til regnskapet

1 Debitorer (utenom salg)

Forskudd lønn	540
NAV - lønnstilskudd	58 340
MVA-kompensasjon mottatt januar 2021	245 761
	<u>304 641</u>

2 Bankinnskudd

Konto 1280 05 02347	472 479
Konto 1280 60 90113	3 557 815
Konto 1280 60 71976 (skattetrekk-konto)	70 000
	<u>4 100 294</u>

3 Kreditorer

NNV - pensjonskostnader 2019	251 397
NNV - adm.gebyr pensjonsordningen	16 750
Telia - uavklart overføring	1 000
	<u>269 147</u>

4 Offentlige bidrag - driftstilskudd

Oslo kommune - driftstilskudd	500 000
Viken fylkeskommune - driftstilskudd	160 000
	<u>660 000</u>

5 Andre inntekter

Private bidrag	103 810
Grasrotandel Norsk tipping	74 314
MVA-kompensasjon - mottatt januar 2020	245 761
Fakturert kontorhold (prosjekter)	118 540
Støtte fra Pangea-stiftelsen	100 000
Annet	8 614
	<u>651 040</u>

6 Salgsinntekter (brutto)

Salg av kalender inkl. stip.salgsinntekt januar 2021	238 440
salg av Eventyrskogboka	42 747
Annet salg	1 875
Salg av Tanumbok (på eget prosjekt)	48 341
	<u>331 402</u>

Salgsutgifter

Tillaging av kalender	51 281
Kjøp av Eventyrskogbøker	47 880
Annet	1 680
	<u>100 841</u>

Porto utsending kalender - anslått	20 000
Porto utsending av bøker og andre varer - anslått	5 000
Utgifter til Tanumbok - se prosjekt 65	

7 Prosjekter - over- og underskudd

Se egen prosjektoversikt - som viser regnskapene før disponering av over- og underskudd

Prosjekter som isolert sett gikk med underskudd i 2020 og underskuddet dekkes inn fra tidligere prosjektavsetning	471 471
Prosjekter som isolert sett gikk med overskudd i 2020 og overskuddet avsettes for videre drift av prosjektet,	284 430
Prosjekter som avsluttes med underskudd og hvor underskuddet dekkes av NOA: prosjekt 8 Utstilling og 32 Skog - fellesprosjekt	39 093

8 Kontorkostnader (inkludert posten diverse)

Forsikring	14 372
Strøm	17 132
Porto	28 601
Tele- og datatrafikk	37 352
Multifunksjonsmaskin (kopi, printer...)	39 650
Rekvisita	3 158
Abonn. litteratur	12 061
Alarmselskap	10 346
Transport, km-godtgjøring (ikke prosjekter)	1 393
Dataprogrammer - lisenser	9 598
Andre kontorutgifter	48 239
	<u>221 903</u>

9 Diverse utgifter

Søndre Sandås - særskilte utgifter	14 674
Kommunikasjon og synliggjøring - se egen omtale i årsberetning	53 611
Annet	10 251
	<u>78 537</u>

10 Honorarer til daglig leder, styre og revisor

Gjermund Andersen (betalt styreleder hele året i 100 % stilling, inkl. feriepenger, pensjonsutgift og arbeidsgiveravgift)

	694 000
Håkon Eide Gundersen (ansatt hele året i 50 % stilling. Inkl. feriepenger, pensjonsutgift og arbeidsgiveravgift.)	258 000
Styret utover styreleder	0
Revisor	29 375
	<u>981 375</u>

NOA PROSJEKTER 2020

samlet oversikt

per 31 desember

Prosjekt:	Inntekter	Fakt.lønn	Kontor	Annet	Sum utgifter	Resultat	Tidl.avsatt	Til disp.	Under- skudd dekket av NOA	Ny avsetning 1.1.2021
1 Frønsvollen	47 585			26 288	26 288	21 297	109 522	130 818		130 818
2 Aktivitetsstøtte Oslo	50 000	3 518	704	35 952	40 174	9 826	139 034	148 860		148 860
3 GIS-kurs	75 000			10 811	10 811	64 189	10 502	74 691		74 691
4 DNS	80 000	106 201	21 239	2 125	129 565	-49 565	77 903	28 338		28 338
5 Friluftsliv Akershus		41 598	8 402		50 000	-50 000	50 000	-		-
8 Utstilling		179 092	49 593	20 250	248 935	-248 935	240 229	-8 707	8 707	-
10 Markaopplevelser					-	-	200 000	200 000		200 000
11 Plastforsøpling				33 800	33 800	-33 800	33 800	-		-
20 Kulturlandskap					-	-	108 603	108 603		108 603
21 Finn - skjøtsel					-	-	4 958	4 958		4 958
22 Finn - reg					-	-	5 000	5 000		5 000
30 Skogprosjekt	25 000	10 330		42 863	53 193	-28 193	143 630	115 437		115 437
32 Skog - fellesprosjekt	480 894	520 138	-	21 735	541 873	-60 978	30 591	-30 388	30 388	-
50 Alnaskolen			-		-	-	107 839	107 839		107 839
51 Naturen som inkl.arena	125 000	61 578	12 315	11 000	84 893	40 107	28 399	68 506		68 506
63 Viriks legat - informasjon	250 000	50 257	15 957	82 116	148 330	101 670	120 000	221 670		221 670
64 Viriks legat 3 bøker					-	-	80 575	80 575		80 575
65 Tanumbok (boksalg)	48 341				-	48 341	96 707	145 048		145 048
sum alle	1 181 820	972 712	108 210	286 940	1 367 862	-186 041	587 291	1 401 249		1 440 344

Prosjekt 5 og 11 avsluttes uten over-/underskudd.

Prosjekt 8 og 32 avsluttes og NOA dekker underskuddene.

LOKALLAG

Det er til sammen 18 lokallag og studentlag i NOA som bidrar aktivt i lokale saker. Gjennom ditt lokallag kan du engasjere deg i saker i ditt nærmiljø. Det er tre studentlag; ett ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) på Ås, ett ved OsloMet og ett ved Universitetet i Oslo.

Oversikt over lokallag og studentlag med kontaktinformasjon trykkes i hver utgave av medlemsbladet Grevlingen og er også tilgjengelig på NOAs hjemmesider.

Lokallag/studentlag	Antall medlemmer 31.12.2020	Leder
Naturvernforbundet i Asker	617	Jan Häusler
Naturvernforbundet i Bærum	1 636	Thomas Westly
Naturvernforbundet i Groruddalen	746	Helge Braathen
Naturvernforbundet i Lillestrøm	367	Sverre Solberg
Naturvernforbundet i Lørenskog	189	Tom Clark
Naturvernforbundet i Nannestad/Gjerdrum	98	Todd Nore
Naturvernforbundet i Nes	126	Karin Irene Olsen
Naturvernforbundet på Nesodden	361	Peter Schølberg
Naturvernforbundet i Nittedal	191	Hugo Parr
Naturvernforbundet i Nordre Follo	458	Bjørn Gunnar Ganger
Naturvernforbundet i Oslo Nord	1 764	Åke Hartmann
Naturvernforbundet i Oslo Sør	1 295	Ingvild Melvær Hanssen
Naturvernforbundet i Oslo Vest	1 545	Colin Murphy
Naturvernforbundet i Oslo Øst	1 032	Pernille Hansen
Naturvernforbundet i Ås	265	Hans Erik Lerkelund
Medlemmer uten lokallagstilhørighet	371	
Sum medlemmer	11 061	
Naturvernstudentene på UiO		Aurora Kobernus
Naturvernstudentene på OsloMet		Mikkel Sibe
Naturvernstudentene ved NMBU		Ragnhild Klungtveit

Per 31.12.2020 var det 189 studentmedlemmer i NOA, som også er inkludert i medlemsfordelingen for lokallag ovenfor. Studentlaget ved NMBU ble først oppløst, men senere reetablert høsten 2020. Studentlagene ved UiO og OsloMet ble i februar 2021 slått sammen til ett studentlag for Oslo; Naturvernstudentene i Oslo.

På lokallagsnivå er det foretatt flere sammenslåinger som følge av kommune- og regionreformen.

- Naturvernforbundet i Nordre Follo har avløst lokallagene i Oppegård og Ski.
- Naturvernforbundet i Lillestrøm har avløst lokallagene i Fet og Skedsmo og dekker også tidligere Sørums kommuner, hvor NOA ikke har hatt eget lokallag.
- Naturvernforbundet Jevnaker vil på årsmøtet 2021 formelt vedta om laget skal endre fylkeslagtilknytning til NOA.

Fylkeslagene i Naturvernforbundet innenfor Viken fylke har sammen besluttet ikke å slå seg sammen til et regionlag, men i stedet opprettholde den geografiske avgrensningen. NOA består som Naturvernforbundets fylkeslag for Oslo og Akershus.

Rapport fra Frønsvollen 2020

Fuglekasserens i mars med tilhørende loggføring ble gjennomført før koronatiltak ble styrende for alle aktiviteter.

Vårdugnadene i april og første uke av juni omfattet:

- Vårønn i øvre og nedre kjøkkenhage samt blomsterbed.
- Status og oppgradering av bikubene.
- Klargjøring for innrykk av dyr fra Kongsgården, vannforsyning, inngjerding mm.
- Maling/restaurering av vinduer m.m.
- Fornyelse av råteskadet utebord.
- Kapping og kløyving av stort parti bjørk mottatt fra kommunens skogavdeling.
- Felling av gran og materialproduksjon øst for låven.

Felles middag lørdag i dugnadshelgene for aktive deltakere. 8 - 12 deltakere hver dag. Stor trafikk av turfolk. Åpen stall med godt besøk.

2 kviger fra Kongsgården nøt seterlivet på Frønsvollen sommeren 2020. Rikelig med fôr!

Ferie som beitevakt på Frønsvollen var etterspurt i 2020. Som kortreist hyttealternativ har etterspørselen gjennom hele 2020 vært større enn tidligere år.

September-dugnaden ble i det vesentlige disponert til forberedelser av den årlige aktivitetsdagen (13.september) for barnefamilier. Bålkonkurrans, potetoptak, pinnebrød, spiselige vekster, sliping av redskap mm inngikk i et koronatilpasset tilbud på aktivitetsdagen. Ca. 150 besøkende utover NOAs egne arrangører.

Årets siste fellesdugnad ble en rekordvåt oktober-opplevelse, men bra utnyttet til innredning av loftet i låven for birøkerutstyr samt veddugnad. 8 - 10 deltagere.

I tillegg til annonserte fellesdugnader er det gjennomført flere prosjekter bl.a. omfattende birøkting (årets avling var betydelig – ca. 25 kg), takreparasjoner og materialproduksjon.

Julegran med lys ble "plantet" på tunet siste uke i november, men årets tradisjonelle julemiddag måtte utgå pga. korona.

Sjekk NOAs nettside - Frønsvollkalenderen - og finn en helg som passer for din stallvakt 2021!

